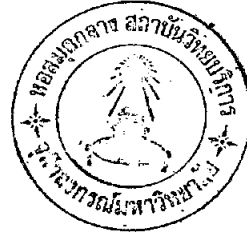

ประโยชน์ของฮัลลiday

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับไวยากรณ์ของฮัลลiday

"ไวยากรณ์" ตามแนวคิดของฮัลลiday คือระบบของภาษาซึ่งมีรากฐานมาจากหน้าที่ของภาษา ดังที่ฮัลลiday กล่าวไว้ว่า "หน้าที่ของภาษาจะแสดงออกมาในระบบของภาษาหรือในไวยากรณ์นั้นเอง... ไวยากรณ์นี้จะมีกลไกรวมหน้าที่ต่าง ๆ เสนอออกมาในรูปของข้อความที่ไข่ผูกกัน หรือกล่าวได้ว่าไวยากรณ์มีสิ่งที่ไม่ได้เข้าไป (input) เป็นหน้าที่ และมีสิ่งที่ไม่ได้ผลิตออกมา (output) เป็นโครงสร้าง"¹

หน้าที่ของภาษานั้นสรุปกว้าง ๆ ได้เป็น 3 ด้านคือ หน้าที่ทางด้านประสบการณ์ (experiential function) ซึ่งเป็นหน้าที่ในการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้พูด หน้าที่ทางด้านบุคคลสัมพันธ์² (interpersonal function) ซึ่งเป็นหน้าที่ในการแสดงบทบาททางสังคม และหน้าที่ทางด้านความเรียง (textual function) ซึ่งเป็นหน้าที่สร้างความเรียง (text) ซึ่งทำให้เราไม่พูดออกมาเป็นคำ ๆ แต่เป็นเนื้อความต่อเนื่องกันไปมีอะไรมา

1

M.A.K. Halliday, Explorations in the Functions of Language, (London : Edward Arnold, 1973), p. 23.

2

อ่านว่า "บุ-กะ-อะ-สำ-พัน"

ก่อนมาหลังตามที่ควรจะเป็น¹ หน้าที่ของภาษา 3 ด้านนี้ จะแสดงออกมาในองค์ประกอบของไวยากรณ์ 3 ส่วนคือ องค์ประกอบด้านประสบการณ์ (experiential component) องค์ประกอบด้านบุคคลสัมพันธ์ (interpersonal component) และองค์ประกอบด้านความเรียง (textual component)²

ฮัลลiday เชื่อว่าระบบของภาษาประกอบด้วยตัวเลือก (options) ทางความหมายจำนวนมากซึ่งผู้พูดสามารถจะเลือกได้ในบริบทของสถานการณ์ต่าง ๆ ตัวเลือกทางความหมายเหล่านี้ก็คือความหมายต่าง ๆ ที่เป็นไปได้นั่นเอง ซึ่งฮัลลiday เรียกว่า "meaning potential"³ ตัวเลือกทางความหมายทั้งหมดในระบบของภาษาไม่ได้อยู่อย่างกระจัดกระจาย แต่มีความสัมพันธ์กันเป็นระบบ จึงกล่าวได้ว่าระบบของภาษาหรือไวยากรณ์อยู่ในรูปของระบบตัวเลือก (systems of options)

เนื่องจากไวยากรณ์ของฮัลลiday กำหนดขึ้นโดยมีรากฐานมาจากหน้าที่ทั้ง 3 ด้านของภาษาคงกล่าวแล้ว และไวยากรณ์ประกอบขึ้นด้วยระบบของตัวเลือก เราจึงอาจเรียก

¹ Gunther Kress (ed.), Halliday : System and Function in Language, (London : Oxford University Press, 1976), pp. 26-28.

² Halliday, Explorations..., p. 99.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

คำว่า "potential" หมายถึง "ผลรวมของความเป็นไปได้หรือตัวเลือกซึ่งมนุษย์ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมจะเลือกได้ บริบทของวัฒนธรรมเป็นสิ่งแวดล้อมของตัวเลือกทั้งหมด ส่วนบริบทของสถานการณ์ในสังคมเป็นสิ่งแวดล้อมของการเลือกแต่ละครั้ง" (ดู Halliday, Explorations..., p. 49.)

ไวยากรณ์นี้ว่า "ไวยากรณ์ระบบและหน้าที่" (Systemic functional grammar)¹

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและระบบของ "ไวยากรณ์ระบบและหน้าที่" โดยสังเขป

3.1.1 องค์ประกอบของไวยากรณ์

ไวยากรณ์ของภาษาหนึ่ง ๆ จะเป็น "ระบบของตัวเลือกจำนวนมากมายซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ระบบ แต่ละระบบคือองค์ประกอบไวยากรณ์แต่ละค่านั่นเอง ซึ่งได้แก่องค์ประกอบด้านประสบการณ์ ด้านบุคคลสัมพันธ์ และด้านความเรียง องค์ประกอบไวยากรณ์ทั้ง 3 ระบบจะสัมพันธ์กับหน่วยภาษาระดับต่าง ๆ (เช่นประโยค วลี และคำ) ทุกระดับพร้อม ๆ กัน สำหรับองค์ประกอบไวยากรณ์แต่ละระบบนั้นยังประกอบด้วยระบบย่อยอีกโดยที่ระบบย่อยระบบหนึ่ง ๆ จะสัมพันธ์กับหน่วยภาษาเพียงหน่วยเดียวเท่านั้น องค์ประกอบทั้ง 3 ของไวยากรณ์มีดังนี้

ก. องค์ประกอบด้านประสบการณ์ (Experiential component)

องค์ประกอบไวยากรณ์ค่านี้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด "ประสบการณ์" ของผู้ใช้ภาษา ประสบการณ์ได้แก่ สิ่งที่อยู่ภาษาได้พบเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น สัมผัส รวมทั้งสิ่งที่อยู่ภาษารูสึกหรือนึกคิดด้วย ระบบย่อยขององค์ประกอบไวยากรณ์ค่านี้ที่สัมพันธ์กับหน่วยภาษาระดับประโยคได้แก่ระบบความหมายสัมพันธ์ภายในประโยค (transitivity systems)

ข. องค์ประกอบด้านบุคคลสัมพันธ์ (Interpersonal component)

องค์ประกอบไวยากรณ์ค่านี้เป็นเครื่องมือในการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งทางคำสันสกฤตและทางการสื่อสาร เช่น การแสดงบทบาทของผู้ถามและผู้ตอบในการถามและการตอบ รวมทั้งการแสดงทัศนคติและความเห็นของผู้พูดด้วย เช่น การคาดคะเนและการ

¹Rama V. Murthy, A Textbook of Linguistics and Language Teaching, (Nai Savak, Delhi : Doaba House, 1980), p.82.

เสนอความเห็น ระบบย่อยขององค์ประกอบไวยากรณ์ค่านนี้ที่สัมพันธ์กับประโยคได้แก่ ระบบ มาลาของประโยค (mood and modality systems) มาลาทางค่าน "mood" ได้แก่ มาลาบอกเล่า มาลาคำถาม เป็นต้น ส่วนมาลาทางค่าน "modality" ได้แก่ มาลา คาคะเน มาลาเสนอแนะ เป็นต้น

ค. องค์ประกอบค่านความเรียง (Textual component)

องค์ประกอบไวยากรณ์ค่านนี้เป็นเครื่องมือในการเรียบเรียงข้อความให้ประสาน สัมพันธ์กันและสัมพันธ์สอดคล้องกับบริบททางสถานการณ์การใช้ภาษา กล่าวคือเป็นเครื่องมือ ในการสร้างความเรียง (text) นั้นเอง ระบบย่อยขององค์ประกอบไวยากรณ์ค่านนี้ซึ่ง สัมพันธ์กับประโยคได้แก่ระบบการจัดหัวเรื่องและระบบการจัดสาระภายในประโยค (theme and information systems)

3.1.2 องค์ประกอบค่านประสมการณ : ระบบความหมายสัมพันธ์ภายในประโยค

ในบรรดาองค์ประกอบไวยากรณ์ค่านทั้ง 3 ค่านนี้จะกล่าวถึงเพียงองค์ประกอบเดียวคือ องค์ประกอบค่านประสมการณเพราะองค์ประกอบค่านอื่นไม่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ประโยครับ และจะกล่าวถึงเฉพาะระบบย่อยขององค์ประกอบค่านประสมการณที่สัมพันธ์กับหน่วยภาษาระดับ ประโยคเท่านั้น ระบบย่อยนี้ก็คือระบบความหมายสัมพันธ์ภายในประโยค (transitivity systems)

ระบบความหมายสัมพันธ์ภายในประโยคเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดประสมการณ ของผู้พูดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือสรรพสิ่งต่าง ๆ กับสภาพ ความสัมพันธ์ อากา รการกระทำ รวมทั้งการแสดงความคิดความรู้สึก และการสัมพันธ์ด้วยประสาธสัมพันธ์¹ จึงกล่าว

¹M.A.K. Halliday, "Language Structure and Language Function," in New Horizons in Linguistics, ed. John Lyons, (Middlesex, Eng. : Penguin Books, 1970), p.146.

ได้วางระบบความหมายสัมพันธ์ภายในประโยคเป็นระบบที่จะแสดงประสบการณ์ของผู้พูดให้ออกมา
ในรูปของหน่วยและโครงสร้างในภาษาซึ่งเกี่ยวข้องกับประโยคนั้นเอง

หน่วยทางคำภาษาซึ่งเป็นตัวแทนของประสบการณ์ของผู้พูด ที่เกี่ยวข้องกับระบบ
ความหมายสัมพันธ์ภายในประโยคมีดังนี้

ก. ขบวนการ (process)

ขบวนการเป็นตัวแทนทางภาษา (linguistic representation) ของ
ประสบการณ์เกี่ยวกับสภาพ ความสัมพันธ์ อากาการ การกระทำ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิด ขบวนการ
การจะแสดงด้วยคำกริยาในประโยค และคำคุณศัพท์ในนามวลีเช่น moving ใน
a moving target¹

ข. ผู้ร่วมขบวนการ (participant)

ผู้ร่วมขบวนการ เป็นตัวแทนทางภาษาของประสบการณ์เกี่ยวกับบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ
ซึ่งเกี่ยวข้องกับขบวนการ เช่น เป็นผู้ทรงสภาพ หรือเป็นผู้แสดงความรู้สึกนึกคิด โดยทั่วไปแล้ว
ผู้ร่วมขบวนการจะแสดงด้วยคำนามที่มีความสัมพันธ์กับคำกริยาของประโยคโดยไม่มีบทบาทอื่น
คือคำนามนั้นอาจปรากฏในหน่วยประธาน (subject) หรือหน่วยเติมเต็ม (complement)²

ผู้ร่วมขบวนการจะแสดงความสัมพันธ์กับขบวนการด้วยบทบาทต่าง ๆ เรียกว่าบทบาท
ผู้ร่วมขบวนการ (participant roles) เช่นบทบาทเป้าหมาย (goal) ผู้ร่วมขบวนการ

¹Halliday, "Notes on Transitivity...: Part I," p.38.

²Halliday, "Language Structure...", p. 149.(คู่มือที่ 4 ข้อ 4.1)

การอาจมีบทบาทต่อขบวนการได้มากกว่า 1 บทบาท เช่น John มีบทบาทผู้แสดง (actor) และบทบาทเป้าหมายในขณะเดียวกันในประโยค John washed (himself).

ค. ปัจจัยแวดล้อม (circumstance)

ปัจจัยแวดล้อมเป็นตัวแทนทางภาษาของประสบการณ์เกี่ยวกับเงื่อนไขหรือเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขบวนการ โดยทั่วไปแล้วปัจจัยแวดล้อมจะแสดงด้วยคำนามที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคำกริยาของประโยคน้อยกว่าคำนามที่เป็นผู้ร่วมขบวนการ ดังจะเห็นได้จากการที่คำนามที่เป็นปัจจัยแวดล้อมมักจะปรากฏในหน่วยเสริม (adjunct) หรือบุพทวลี ในขณะที่คำนามที่เป็นผู้ร่วมขบวนการมักจะปรากฏในหน่วยเติมเต็ม (complement)¹

ปัจจัยแวดล้อมจะแสดงความสัมพันธ์กับขบวนการด้วยบทบาทต่าง ๆ เรียกว่าบทบาทปัจจัยแวดล้อม (circumstantial roles) เช่น บทบาทสถานที่ (place) เป็นต้น

จึงสรุปได้ว่าระบบความหมายสัมพันธ์ภายในประโยคก็คือ ระบบที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำนามและคำกริยาของประโยค ระบบนี้จึงเป็นตัวแทนทางภาษาของประสบการณ์นอกภาษาที่เกี่ยวข้องกับหน่วยภาษาระดับประโยค

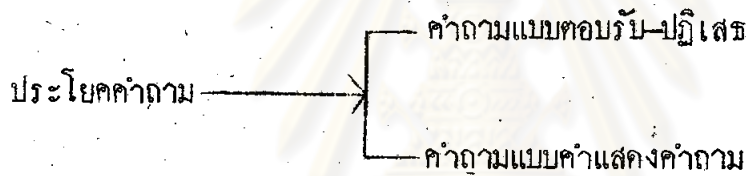
3.1.3. ระบบของไวยากรณ์

ในการพูดแต่ละครั้งผู้พูดจะตอง "เลือก" เช่นหากจะพูดประโยคหนึ่งในสถานการณ์การพูดหนึ่งผู้พูดจะตองเลือกที่จะให้ประโยคนั้นมีความสัมพันธ์ระหว่างคำนามและคำกริยาของประโยคอย่างไร มีมาลาอย่างไร มีการจัดหัวเรื่องและการจัดสาระอย่างไร ผลที่ได้จากการเลือกทั้งหมดก็คือประโยคอันมีลักษณะตามที่ผู้พูดตองการ

1

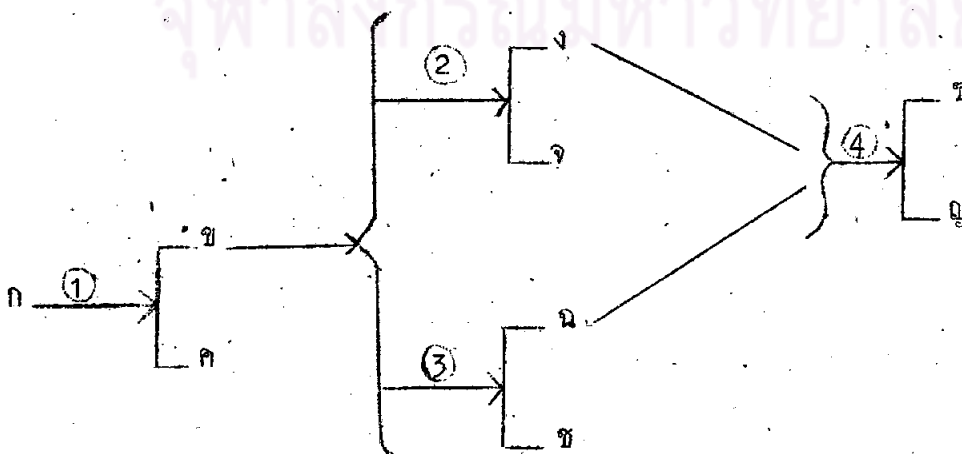
ตัวเลือกต่าง ๆ ที่ผู้พูดเลือกในการพูดแต่ละครั้งก็คือตัวเลือกในระบบไวยากรณ์นั่นเอง ไวยากรณ์จึงประกอบด้วยตัวเลือกจำนวนมากแต่มีจำนวนจำกัด ตัวเลือกเหล่านี้จะเอื้ออำนวยให้ผู้พูดใช้ในการสื่อความหมายในบริบทของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เสมอ

ระบบของไวยากรณ์เป็นระบบใหญ่ซึ่งประกอบด้วยระบบเล็ก ๆ จำนวนมากมาย ระบบเล็ก ๆ 1 ระบบจะประกอบด้วยตัวเลือกอย่างน้อย 2 ตัว ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการเลือกอย่างน้อย 1 เงื่อนไข เช่นตัวเลือก "คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ" (yes/no question) และ "คำถามแบบคำแสดงคำถาม" (WH - question) จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการเลือกคือ "ประโยคคำถาม" (interrogative clause) เราจะเขียนแผนผังแสดงระบบนี้ได้ดังนี้

แผนผังนี้มีความหมายว่าถ้า "ประโยคคำถาม" ใดรับเลือกแล้ว "คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ" หรือ "คำถามแบบคำแสดงคำถาม" ใดๆอย่างหนึ่งก็จะได้รับเลือก กล่าวคือการพูดถึงระบบ 1 ระบบก็คือการพูดว่า "ถ้า....ได้รับเลือกแล้ว...หรือ...ก็จะได้รับเลือก"

เมื่อระบบมากกว่า 1 ระบบมาสัมพันธ์กันจะได้ข่ายระบบสัมพันธ์ (network of systems) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เครื่องหมายที่ใช้อธิบายได้ดังนี้

1. \longrightarrow หมายความว่า "เลือกต่อไปที่"
2. $[$ หมายความว่า "หรือ"
3. $\left. \begin{array}{l} \text{หรือ} \\ \left. \right\} \end{array} \right\}$ หมายความว่า "และ"

กลุ่มระบบสัมพันธ์นี้ประกอบด้วย 4 ระบบดังนี้

ระบบที่ 1 มี ก. เป็นตัวเงื่อนไข มี ข และ ค เป็นตัวเลือก

ระบบที่ 2 มี ข เป็นตัวเงื่อนไข มี ง และ จ เป็นตัวเลือก

ระบบที่ 3 มี ข เป็นตัวเงื่อนไขเช่นเดียวกับระบบที่ 2 มี ฉ และ ช เป็น

ตัวเลือก

ระบบที่ 4 มี ง และ ฉ รวมกันเป็นตัวเงื่อนไข มี ช และ ญ เป็น

ตัวเลือก

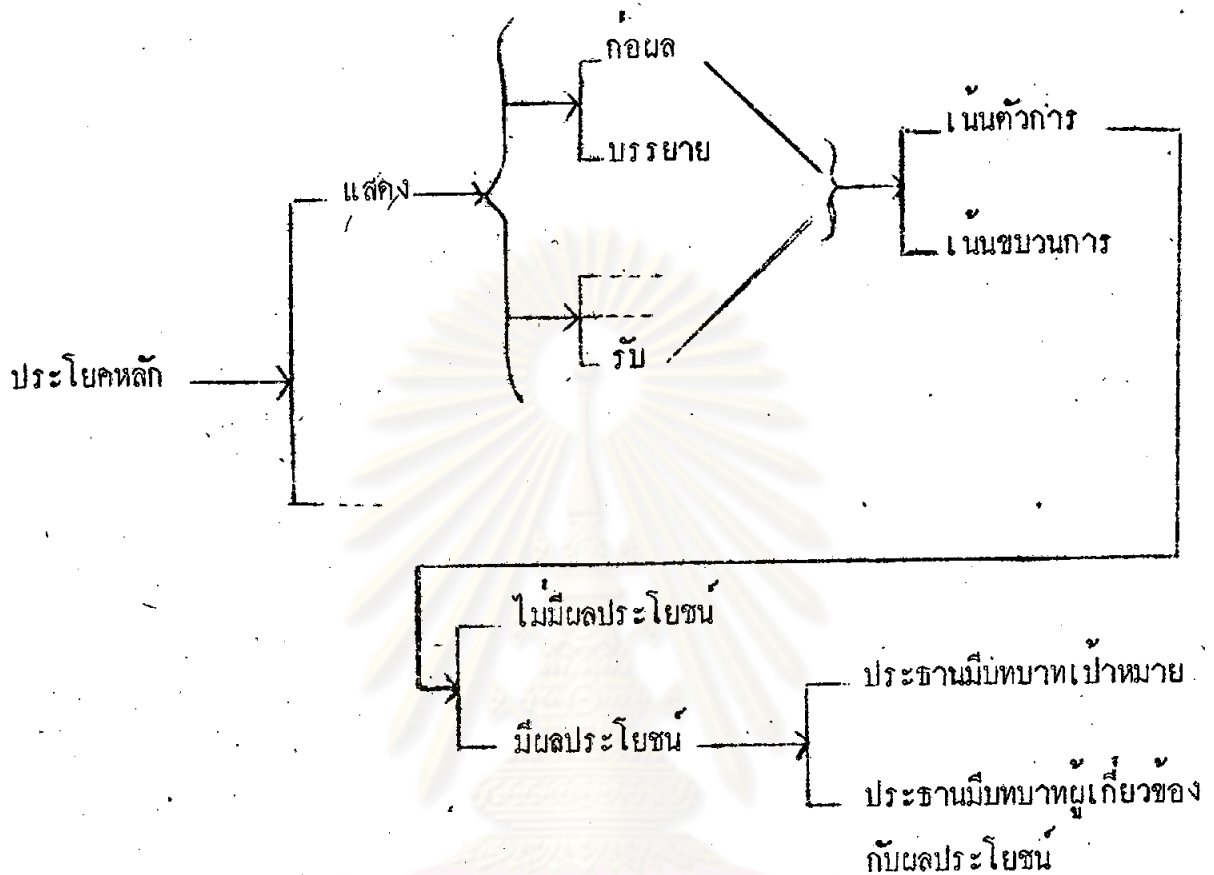
จึงกล่าวได้ว่าระบบไวยากรณ์เป็นข่ายระบบสัมพันธ์กลุ่มใหญ่ซึ่งประกอบด้วยข่ายระบบสัมพันธ์กลุ่มย่อย 3 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มก็ยังประกอบด้วยข่ายระบบสัมพันธ์กลุ่มย่อยลงไปอีกซึ่งสัมพันธ์กับหน่วยภาษาระดับต่าง ๆ ทุกหน่วย

3.2 ประเภทของประโยครับ

เราสามารถจัดประเภทของประโยคได้ตามลักษณะแตกต่างทางความหมายสัมพันธ์ภายในประโยค หรือความสัมพันธ์ระหว่างขบวนการ บูรณขบวนการ และปัจจัยแวดล้อมในประโยค ประโยครับเป็นประโยคประเภทหนึ่งที่ได้มาจากการจัดประเภทของประโยคเช่นนี้

ระบบประโยคภาษาอังกฤษเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประโยครับอาจเสนอเป็นแผนภูมิ
ได้ดังนี้¹

¹ Kress (ed.), Halliday : System and Function..., pp.110-111.

แผนภูมึระบบนี้มีความหมายว่า

1. ถ้าเลือก "ประชโศคหลัก" ก็จะมีโอกาสเลือกตัวเลือกชุดหนึ่งซึ่งมี "แสดง" เป็นตัวเลือกอยู่ควยตัวหนึ่ง
2. ถ้าเลือก "แสดง" ก็จะมีโอกาสเลือกตัวเลือก 2 ชุดพร้อมกันคือ ชุดที่ 1 มี "กอดผล" และ "บรรยาย" เป็นตัวเลือก ชุดที่ 2 มี "รับ" เป็นตัวเลือกอยู่ควยตัวหนึ่ง
3. ถ้าเลือก "กอดผล" พร้อมกับ "รับ" ก็จะมีโอกาสเลือก "เน้นตัวการ" หรือ "เน้นขบวนการ"
4. ถ้าเลือก "เน้นตัวการ" ก็จะมีโอกาสเลือก "ไม่มีผลประชโศค" หรือ "มีผลประชโศค"

5. ถ้าเลือก "มีผลประโยชน" ก็จะมีโอกาสเลือก "ประธานมีบทบาทเป้าหมาย" หรือ "ประธานมีบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน"

ประโยคหลัก (major clause) ได้แก่ประโยคที่มีหน่วยกริยา (predicator) เพียงหน่วยเดียว¹ เมื่อเลือกประโยคหลักก็จะมีโอกาสเลือกลักษณะต่าง ๆ (features) ของประโยคดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. แสดง (extensive) เป็นลักษณะของประโยคที่บ่งบอกว่ามีขบวนการ (คำกริยา) ชนิดการแสดง (action) เช่น wash และ march

2. กอบผล (effective) เป็นลักษณะที่แสดงว่าประโยคมีขบวนการ (คำกริยา) ชนิดการแสดงที่ต้องการเป้าหมาย (goal) เช่น wash เป็นขบวนการที่ต้องการสิ่งที่มารับการกระทำเช่น the clothes ใน wash the clothes

3. บรรยาย (descriptive) เป็นลักษณะที่แสดงว่าประโยคมีขบวนการ (คำกริยา) ชนิดการแสดงที่ไม่ต้องการเป้าหมายเช่น march ไม่ต้องการเป้าหมายว่า march อะไร

4. รับ (receptive) เป็นลักษณะที่แสดงว่า

4.1 ถ้า "กอบผล" ใ้รับเลือกพร้อมกับ "รับ" (รับ + กอบผล) หน่วยประธานของประโยคจะไม่มีบทบาทผู้แสดง (actor) รวมอยู่ด้วยเลย เช่น The clothes were washed. ประโยคนี้เป็นประโยครับ + กอบผล เพราะมีขบวนการ (คำกริยา) เป็นการแสดงที่ต้องการเป้าหมาย และหน่วยประธานมีบทบาทเป้าหมาย (goal) เท่านั้น ไม่มีบทบาทผู้แสดงรวมด้วย

¹ Halliday, "Notes on Transitivity...: Part I," p.38.

4.2 ถ้า "บรรยาย" ได้รับเลือกพร้อมกับ "รับ" (รับ + บรรยาย)

หน่วยประธานจะมีบทบาทผู้แสดงบทบาทเดียว เช่น The prisoners were marched.
 ประโยคนี้เป็นประโยครับ + บรรยาย เพราะมีขบวนการ (คำกริยา) เป็นการแสดงที่ไม่
 ต้องการเป้าหมายและหน่วยประธานมีบทบาทผู้แสดงบทบาทเดียว นั่นคือ The prisoners
 เป็นผู้ "did the marching" อย่างเดียวเท่านั้น

5. เน้นตัวการ (agent-oriented) ประโยคที่มีลักษณะนี้จะมีรูปประโยคที่
 บ่งชี้ว่าจะต้องมีตัวการ (agent) ที่ทำให้เกิดการแสดงนั้นขึ้น รูปประโยคเน้นตัวนี้ใน
 ภาษาอังกฤษจะมีลักษณะเฉพาะคือเป็นหน่วยสร้างกรรมจาก (passive construction)
 เช่น The clothes were washed.

6. เน้นขบวนการ (process-oriented) ประโยคที่มีลักษณะนี้จะมีรูป
 ประโยคที่ไม่บ่งชี้ว่าจะต้องมีตัวการ (agent) แม้ว่าตัวการจะเกี่ยวข้องอยู่ด้วยก็ตาม
 รูปประโยคนี้ในภาษาอังกฤษจะเป็นหน่วยสร้างกรรมจาก (active construction)
 เช่น The clothes washed easily.

7. ไม่มีผลประโยชน (non-benefactive) ลักษณะนี้แสดงว่าไม่มีผู้ที่มี
 บทบาทผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน (beneficiary) ปรากฏในประโยค เช่น
The clothes were washed.

8. มีผลประโยชน (benefactive) ลักษณะนี้แสดงว่ามีผู้ที่มีบทบาท
 เกี่ยวข้องกับผลประโยชนปรากฏในประโยค เช่น the dog ใน The bone was
given the dog.

9. ประธานมีบทบาทเป้าหมาย (goal receptive) ลักษณะนี้แสดงว่า
 หน่วยประธานมีบทบาทเป้าหมาย เช่น The bone was given the dog.

10. ประธานมีบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน (beneficiary receptive)
 แสดงว่าหน่วยประธานมีบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน เช่น The dog was given the
bone.

1. ประโยครับ + ก่อผล ได้แก่ ประโยคที่มีลักษณะ "รับ" และ "ก่อกผล"
2. ประโยครับ + บรรยาย ได้แก่ ประโยคที่มีลักษณะ "รับ" และ "บรรยาย"

สำหรับประโยครับ + ก่อกผลนั้นจะแบ่งย่อยลงไปอีกได้ตามลักษณะย่อยที่แตกต่างกันคือ

ก. เน้นขบวนการ

ข. เน้นตัวการ ซึ่งจะแบ่งย่อยลงไปอีกได้ตามลักษณะย่อยที่แตกต่างกันคือ

ข.1 ไม่มีผลประโยชน์

ข.2 มีผลประโยชน์ ซึ่งจะแบ่งย่อยลงไปอีกได้ตามลักษณะย่อยที่แตกต่างกัน

คือ ประธานมีบทบาทเป้าหมาย และประธานมีบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์

จากความแตกต่างของลักษณะประโยคทั้งลักษณะใหญ่และลักษณะย่อย ๆ นี้ทำให้เราสามารถจัดประเภทของประโยคได้ 5 ประเภท คือ¹

1. รับ + บรรยาย (The prisoners were marched) เป็นประโยคที่มีคำกริยาเป็นการแสดงซึ่งไม่ต้องการเป้าหมาย และหน่วยประธานมีบทบาทผู้แสดง

2. (รับ + ก่อผล) : เน้นขบวนการ (The clothes washed easily) เป็นประโยคที่มีคำกริยาเป็นการแสดงซึ่งต้องการเป้าหมาย หน่วยกริยาเป็นกรรรควาจก และหน่วยประธานมีบทบาทเป้าหมาย

3. (รับ + ก่อผล) : เน้นตัวการ : ไม่มีผลประโยชน์ (The clothes were washed) เป็นประโยคที่มีคำกริยาเป็นการแสดงซึ่งต้องการเป้าหมาย หน่วยกริยาเป็นกรรรวมวาจก และหน่วยประธานมีบทบาทเป้าหมาย

4. (รับ + ก่อผล) : เน้นตัวการ : มีผลประโยชน์ : ประธานมีบทบาทเป้าหมาย (The bone was given the dog) เป็นประโยคที่มีคำกริยาเป็นการแสดงซึ่งต้องการ

¹ เครื่องหมายที่ใช้คือ + และ : อธิบายได้ดังนี้

ก + ข หมายความว่า "ก" ใ้รับเลือกพร้อม ๆ กับ "ข"

ก : ข หมายความว่า "ก" ใ้รับเลือกลำดับที่ 1 และ "ข" ใ้รับเลือกเป็นลำดับที่ 2

เป่าหมาย หน่วยกริยาเป็นกรรมจาก หน่วยประธานมีบทบาทเป่าหมาย (the bone)
และหน่วยเติมเต็มมีบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยจน์ (the dog)

5. (รับ + กอผล) : เน้นตัวการ : มีผลประโยจน์ : ประธานมีบทบาท
เกี่ยวข้องกับผลประโยจน์ (the dog was given the bone) เป็นประโยคที่มีคำ
กริยาเป็นการแสดงซึ่งต้องการ เป่าหมาย หน่วยกริยาเป็นกรรมจาก หน่วยประธานมีบทบาท
ผู้เกี่ยวข้องกับผลประโยจน์ (the dog) และหน่วยเติมเต็มมีบทบาทเป่าหมาย (the bone)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย